

ПОРТАЛ ШЕВЧЕНКА ЯК ОСВІТНІЙ РЕСУРС

Прикладом реалізації трансдисциплінарного підходу до вирішення освітніх та дослідницьких завдань є масштабний проект «Портал Шевченка» [1] Національного центру «Мала академія наук України». Використовуючи інструменти «Порталу Шевченка», дослідники мають можливість виявляти глибинні закономірності, опрацьовувати й аналізувати надзвичайно об'ємні архіви і колекції, а також здійснювати складні міждисциплінарні проекти з формування динамічних просторів на основі використання мультимедійного контенту.

Проект «Портал Шевченка» [2] дає змогу використовувати для вивчення інформації про життя і творчість українського поета методи системно-онтологічного аналізу, побудови інформаційних моделей; інструменти формування е-сценаріїв, створення таксономій і їх графічного відображення, формування інтерактивних 3D-панорам. Вказані методи й інструменти значною мірою трансформують процес наукового аналізу, розширюючи дослідницькі можливості.

Матеріалом для здійснення досліджень у межах «Порталу Шевченка» (Рис. 1) слугують оцифровані рукописи поета й архівні матеріали, оцифровані мистецькі твори, що включають живопис і графіку, оснащені коментарями і роз'ясненнями, оцифровані дослідницькі матеріали, що охоплюють різні видання літературних творів, наукові розвідки, літературознавчі студії і переклади, а також сукупність мультимедійних об'єктів, пов'язаних із творчістю Т. Шевченка, яку формує велика кількість 3D-турів, теле- та радіопередач, музичних репрезентацій, аудіокниг.

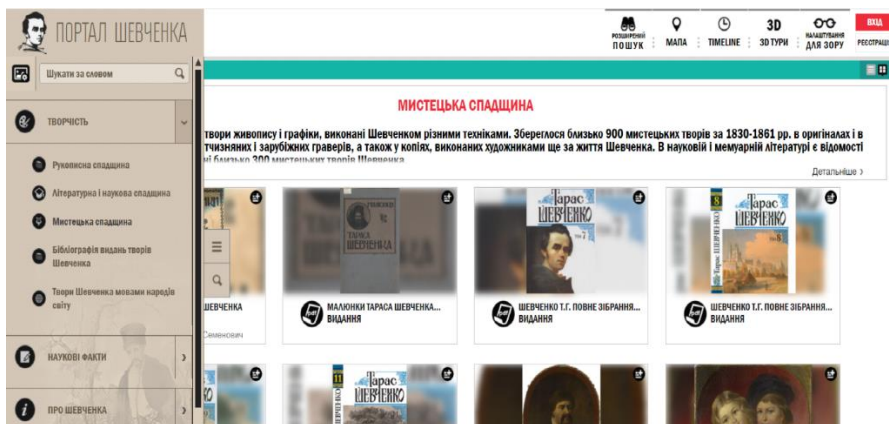

Рис. 1. Портал Шевченка

Особливості навігації порталу, що забезпечує необхідні інструменти для реалізації освітніх та дослідницьких завдань, зумовлюються структуруванням інформації за тематичними, архітектонічними, хронологічними параметрами, наявністю наскрізних структурно-семантичних ліній, а також широкими можливостями поглибленого пошуку визначених понять. Вказані особливості проекту «Портал Шевченка» створюють передумови для формування нових освітніх можливостей шляхом творення різноманітних систем інтерактивних документів і мультимедійних засобів, що виступають у ролі складових елементів шевченкознавчих досліджень.

Список джерел:

1. Портал Шевченка. URL: <http://kobzar.ua/> (дата звернення 06.04.2023).
2. Онтологічний кабінет дослідження життя та творчості Тараса Шевченка в середовищі науково-освітнього порталу KOBZAR.UA: монографія / С. О. Довгий та ін. Київ: Інститут обдарованої дитини, 2016. 175 с.

Віктор Кудляк, Олексій Пархоменко
Національний центр «Мала академія наук України»

ГЕНЕРАЦІЯ ЗОБРАЖЕНЬ ЗА ДОПОМОГОЮ ТЕКСТОВИХ ПІДКАЗОК НА ОСНОВІ НЕЙРОМЕРЕЖІ STABLE DIFFUSION

Модель перетворення тексту на зображення з глибоким навчанням Stable diffusion використовує у своїй основі приховану дифузію. Дифузійні моделі навчаються за допомогою видалення послідовних зрізів Гаусівського шуму на навчальних зображеннях, які зберігаються в базі даних у зашумленому вигляді.